

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

385.86

Hely

Szerző: ~

Cím: *Ötszörös takszi ~ bérkocsicsőd.*

Idő

"1919"

Forrás:

Az Újság

Bp

1919. II. 16.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Ötszörös taxi — bérkocsicsőd.

(A viteldijemelés óta a közönség bojkottálja a bérkocsikat)

— Saját tudósítónktól. —

A múlt héten sztrájkoltak a bérkocsisok, mozgalmuk eredménnyel is járt: most huszonöt százalékát kapják a taxi által mutatott fuvarösszegnek. Azt hittük, hogy ezuttal nem a közönség rovására egyeztek meg a gazdák a segédekkel, két nappal később azonban napvilágot látott a bejelentés: ezentúl a 3-as viteldiyszabás ötszörösét kell minden fuvar után fizetni. Ez volt félév óta a bérkocsitulajdonosok kívánsága, a főkapitányság háromszor is igen erélyesen elutasította a bérkocsisokat és a mikor a tanács véleményt kért a rendőrségtől, akkor is az volt a válasz: *ne teljesítsék a bérkocsitulajdonosok óháját.* A rendőrség, mint a bérkocsiiparral leginkább foglalkozó hatóság, bizonyára tudta, mennyire megokolt a bérkocsitulajdonosoknak ez a követelése, mégis a gazdák kerültek ki erőszélesen a küzdelemből. Most kedd óta ötszörös taksát kell fizetni az utasnak és bizony, tapasztalhatják a bérkocsisok, hogy a pesti közönségnek is elég volt a zsarolásokból, árdrágitásból és folytonos ár-emelésekből. *Kedd óta a legtöbb konflis és fiakker jövedelme alaposan megcsappant, ha nem az eddigi kereset felére, legalább is annak háromnegyedére.* A múlt héten könyörögni kellett a kocsisnak, hogy vigye el az utast, mondjuk, nyolcszáz méternyi távolságra. A ki kocsis nem grombasággal, olykor ostorral válaszolt, az legalább is kikötéseket tett. Várakozni nem fog, vagy csak egy utra hajlandó az utast elvinni, minthogy pedig ismerjük a pesti kocsisokat, tudjuk azt is, hogy a legtöbbje egyszerűen rá sem hederített az utas szavára, hanem szó nélkül tovább hajtott.

Kedd óta ez másképp van. Nem kellett értekezlet, tiltakozó gyűlés, bojkottmozgalom, csöndben, mintegy magától értetődően a kö-

zönség egyszerűen nem ül bérkocsira. A kinek mégis kedve támad konflisba ülni, az vagy nem tudja még, hogy ötszörös a viteldij, vagy pedig nagyon sietős lehet a dolga és nem bánja a néhány koronányi többletet. Kedd óta kezes bárány a pesti kocsis. Szolgálatkészzen áll meg az utas hívására és a mi a legfeltűnőbb, nem kell félórakig eserkészni kocsii után. *tuzat-számra akad az utcán szabad zászlaju bérkocsi. Tiz közül nyolcnek nincs utasa.* A Népszínház előtt például kétfogatu bérkocsiallomás van. A múlt héten nem állott ott egyetlen fiakker sem, ezen a héten, *öt nap óta állandóan hat-nyolcz kocsi vesztegel a standon.* A közönségnek nem kell az ötszörös viteldij és kezd leszokni arról a kétes élvezetről, a melyet egy agyonstrapált, piszkos, ütött-kopott, döcögő konflis vagy fiakker jelent. Ma már panaszkodnak a kocsisok és a gazdák is. A kocsisok azt mondják, hogy *a gazdák akarták a viteldijemelést, a gazdák meg azt állítják, hogy a kocsisoknak volt ez a követelésük.* A tény az, hogy a kocsisok ezentúl már nem „bizalomra

járnak”, a mi szintén egészen sajátos budapesti rendszer volt, — annyit adott a gazdának a kocsis a bevételből, a mennyit jónak látott — hanem a bevétel huszonöt százalékát kapják. A bérkocsitulajdonosok azt mondják, hogy ráfizetnek a kocsisok meg azt, hogy nem érdekes a pár koronáért egész napon át a bakon ülni.

A bérkocsi ipartársulatnál azt a felvilágosítást kaptuk, hogy *egy egyfogatu bérkocsi napi üzleti rezsije 95 korona 50 fillér.* Ezt az ipartársulat pontosan megállapította. Nemesak a széna, szalma, zab, kukoriceza drága és csak üzerektől szerezhető be, hanem megdrágult a lópatkolás, vasalás, sarokpatkó ára, lóapolót, kocsimosót kell fizetni, folyton újabb beszerzések vannak, a bérkocsiipar tehát egyáltalában nem tartozik a jövedelmező iparág közé. *Ha olcsóbb lesz a takarmány, — mondották az ipartársulatban — a viteldij is csökkenni fog,* különben is a bérkocsisok kérték a tanácsot, engedje meg, hogy a *kétfogatu bérkocsisok le-*

szerelhessek a taxamétert. Oradij szerint járnának s a dijszabás az első negyedórára 15 korona, minden további negyedórára pedig 5-5 korona lenne. Ebben az esetben a fiakkeresek nem fizetnének rá a fuvarozásra.

Egy bérkocsitulajdonos, a kinek a nevét csak azért nem írjuk ki, mert őszintesége miatt kellemetlensége lenne, maga hajtja kétfogatu bérkocsiját. Megkérdeztük tőle, hogy az ötszörös taksza óta körülbelül mennyi a napi bevétele.

— Eddig egy napon sem haladta túl a 180 koronát, míg a háromszoros viteldij mellett megkerestem legalább egy napon 240-280 koronát. Minden attól függ, hogy ki az utas. Ha ur az illető, nem bánja, akár háromszoros, akár

ötszörös a taksa, ha pedig krajezároskodik, akkor fuccs a jó fuvarnak, a borralalónak.

— És mennyi a kiadása a kocsira meg a lovakra? — kérdeztük.

— Hát a ki úgy gondolja a lovait meg a czájgját, mint én, — tessék megnézni, ezek lovak! — az nem vásárolhat csupán maximális áron. Egy pár lónak egy héten kell 130 kiló kukoricza, az 130 korona, kell 50 kiló széna, ennek ára 140 korona, kell 50 kiló zab egy hétre, — holott a hatóság csak 27 kilót ad egy lónak egy hónapra — ennek ára 150 korona, kell 50 kiló szecska, ez is 40 koronába kerül, a vasalás 12 korona, az ápoló 12 koronát kap egy hétre, szóval *kell 614 korona egy pár ló részére egy héten.* Na és aztán romlik a kocsi, kell patkolás, fizetni kell a házbért, az adót, a közlekedési adót. És élni is csak kell valamiből?!

Két lónak a napi élelmezése és karbantartása ezek szerint 87 koronába kerül. A mostani bojkotthoz hasonló időben is megkeres a fiakeres egy napon 180 koronát, a mikor saját bevallásuk szerint rosszul megy az üzlet és mégis marad az ilyen komisz napon *93 korona haszon*, a miből még a mai nagy drágaságban is meg lehet élni. A bérkocsissegédek azt mondják, hogy csak krokodiluskönyveket hullatnak a gazdák és abban is igazuk van, hogy nem mindegyik bérkocsitulajdonosnak kell okvetlen házat vennie Budapesten. Abban viszont a gazdáknak van igazuk, hogy nagyon sok segédnek hiába adnak nagy fizetést és engedik meg a „bizalomra járást“, mégis zsarolnak és száz koronát is képesek követelni egy félórás utért, a mikor nincs a közelben rendőr. Az üresen lödörgő kocsik pedig legjobb bizonyítékai annak, hogy a pesti közönség is megunt a folytonos és végnélküli zsarolást.

(sz. a.)